

Planter

Registreringsnet uge 20: Registrering af svampesygdomme i vintersæd, rajgræs og vårsæd samt registrering af skadedyr i roer

I hvede kan Septoriabekæmpelse i sorter med 2 i modtagelighed i de fleste tilfælde trækkes til vækststadiet 37-39. I vårsæd er angrebene af svampesygdomme pt. svage. Bekæmpelse af kronrust snart aktuel i rajgræs.

Analyse | 17. maj 2022

Registrering af svampesygdomme i korn

Ved angivelse af vejledende bekæmpelsestærskler for svampesygdomme i korn nedenfor, er det forudsat, at der i de tidlige vækststadier medtælles angreb på hele planten og fra og med vækststadiet 32 (2 knæ udviklet) medtælles kun angreb på de 3 øverste fuldt udviklede blade af hovedstrå.

Fra vækststadiet 45 bedømmes yderligere procent dækning på faneblad og 2. øverste blad.

5. registrering af svampesygdomme i vintersæd

Vinterbyg

5. registrering er foretaget. Skoldplet og dernæst bygrust er fortsat mest udbredt. Angrebene af bygrust har bredt sig i den forløbne uge, mens skoldplet har bredt sig mindre.

Bygrust bekæmpes i modtagelige sorter ved over 10 procent angrebne planter frem til vækststadiet 65 (blomstring). Der er udløst bekæmpelse af bygrust i knap 60 procent af de ubehandlede marker med sorten Kosmos. Sorten har 4 i modtagelighed (ekstrem modtagelig). Der er også udløst bekæmpelse af bygrust i ca. 50 procent af de ubehandlede marker med sorten KWS Meridian og i ca. 25-30 procent af de ubehandlede marker med Valerie, Bordeaux og KWS Wallace.

Mest skoldplet er fortsat fundet i Neptun, Bordeaux og KWS Wallace. Behovet for bekæmpelse af skoldplet fastlægges ved at optælle dage med nedbør. I sorterne Neptun (ekstrem modtagelig) og modtagelige sorter (Comeback, Valerie, Bordeaux, KWS Patriot, KWS Wallace) anbefales bekæmpelse ved over 10 procent angrebne planter og mindst 3 dage med nedbør frem til stadiet 39 og ved mindst 6 dage med nedbør i vækststadiet 40-65 (blomstring). I marker med forfrugt byg og samtidig reduceret jordbearbejdning er tærsklen lavere. Skoldplet findes på de nedre blade i mange marker. I flere marker meldes dog om, at angrebet trods det tørre vejr breder sig opad planterne. I disse tilfælde anbefales bekæmpelse.

Meldug er kun fundet i få marker, og der er udløst bekæmpelse i 3 procent af de ubehandlede marker. Meldug anbefales kun bekæmpet til

 nemskridning (vækststadiet 59) og ved over 75 procent angrebne planter.

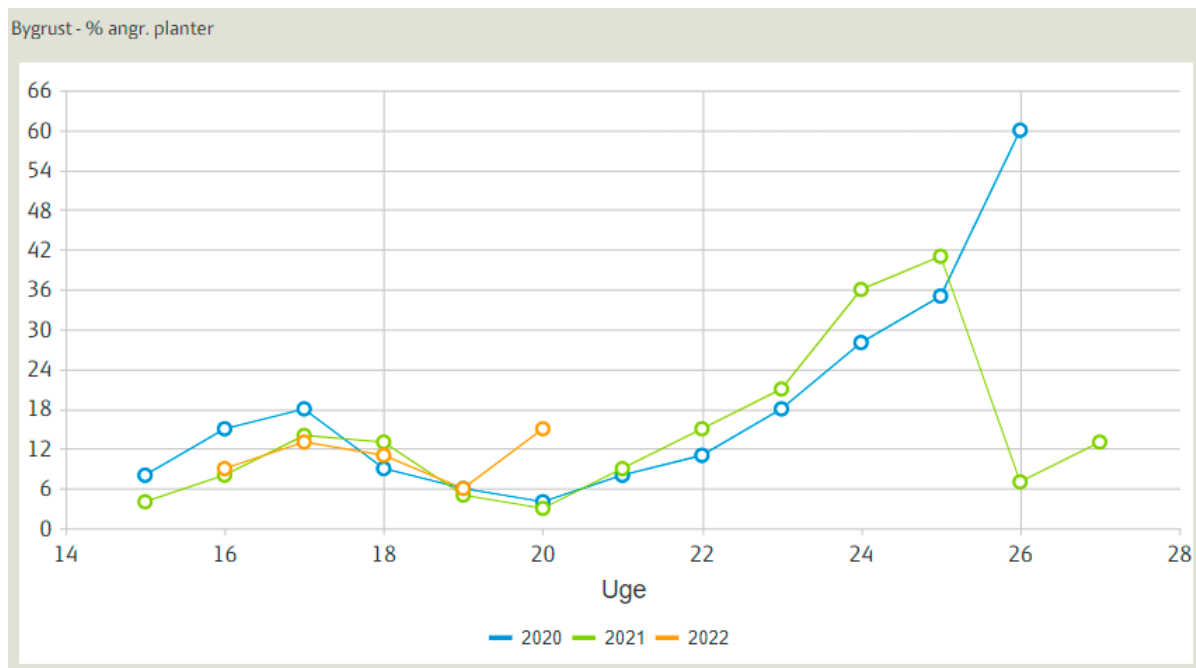
Det gennemsnitlige vækststadium er 50 (tæt på begyndende skridning), mens de længst udviklede marker er gennemskredne.

Ved behov for svampebekæmpelse omkring skridning anbefales Propulse-holdige løsninger, hvor dosis fastlægges efter smittetryk. Anvend i intervallet 0,25-0,45 l Propulse blandet med f.eks. 0,2-0,25 l af Comet Pro eller Orius Max. Vær ved brug af midler med nye etiketter og navne opmærksom på de nye triazolregler.

Her ses udviklingen i vækststadier i vinterbyg i registreringsnettet de senere år:

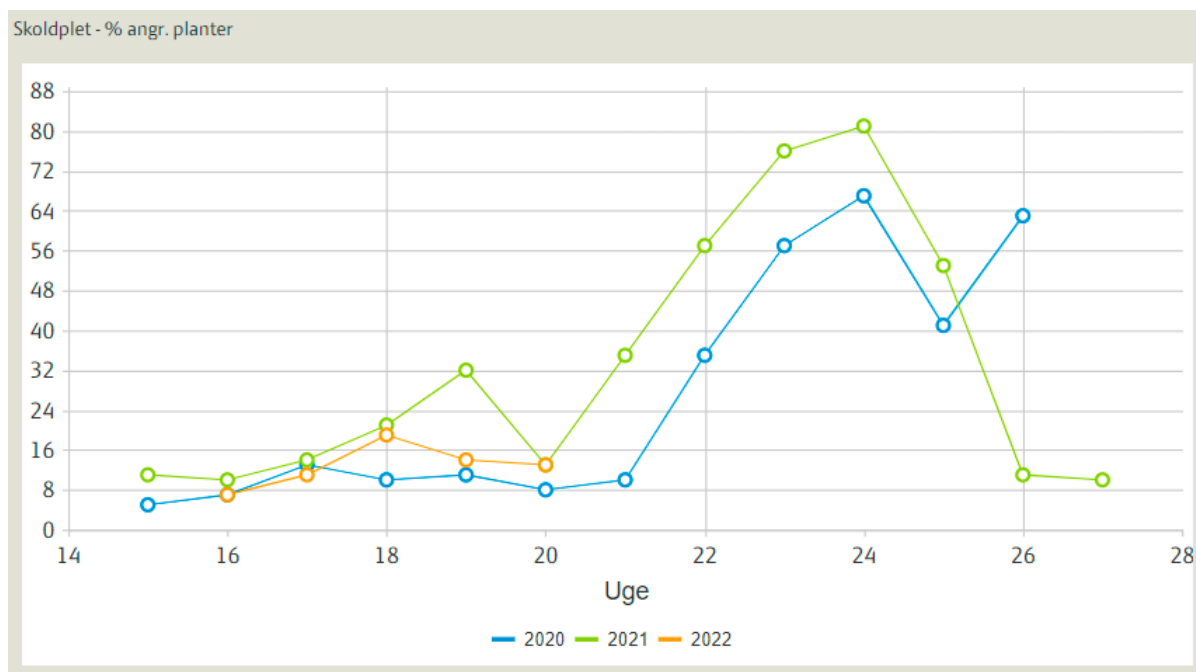
Uge-nr.	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
17			31	30	30	31	29	32	31	30	31
18	31	25	34	31	31	32	32	37	32	31	34
19	35	28	38	35	35	36	36	43	38	35	41
20	41	31	47	42	48	45	46	48	46	44	50
21	50	42	55	49	58	56	61	59	52	51	
22	62	50	63	59	66	66	66	68	63	60	
23	67	58	70	64	72	71	74	69	68	67	

I figur 1-2 ses udviklingen af bygrust og skoldplet pt. i vinterbyg i forhold til de to foregående år.

Figur 1. Udviklingen af bygrust pt. i vinterbyg i forhold til de to foregående år. Registreringsnettet er stoppet i uge 26, og data er derfor usikre på dette tidspunkt.

Figur 2. Udviklingen af skoldplet pt. i vinterbyg i forhold til de to foregående år. Registreringsnettet er stoppet i uge 26, og data er derfor usikre på dette tidspunkt.

Vinterhvede

5. registrering er foretaget. Der er ikke fundet gulrust eller brunrust. Der er fra praksis 4. maj meldt om fund af gulrust (spredte angreb) i en mark med Heerup på den nordlige del af Samsø. De mest modtagelige af de nuværende mest dyrkede sorter har 2 (modtagelig) i modtagelighed overfor gulrust, mens de tidligere dyrkede sorter Benchmark og Kalmar havde 4 (ekstrem modtagelig) hhv. 3 (meget modtagelig) i modtagelighed. Heerup dækker 8,3 procent af hvedearealet, KWS Extase 6,9 procent og KWS Lili 1,5 procent af hvedearealet. Vær derfor opmærksom på evt. gulrust i disse sorter. Evt. angreb udvikler sig langsommere i disse sorter end i de mere modtagelige sorter.

Der er udløst meldugbekæmpelse i 3 procent af markerne og i forskellige sorter. Meldug bekæmpes i modtagelige sorter ved over 25 procent angrebne planter frem til vækststadiet 40.

Angrebene af Septoria er pt. svagere end normalt grundet det tørre forår. Der har nu været nedbør i den forløbne uge, og der er udsigt til mere nedbør.

Der er to modeller til risikovurdering af Septoria. Se oversigt 1 nedenfor. Den første nedbør i længere tid faldt 10.-11. maj, hvor de fleste fik mere eller mindre nedbør. Syddanmark fik også nedbør 12. maj, mens der enkelte steder også faldt regn den 13. maj. De fleste steder har der pt. ikke været 4 dage med nedbør hhv. mindst 20 timers vedvarende bladfugt. I sorten Pondus og sortsblandingerne Allround Mix og Power Mix optælles først risikoperioder (nedbør eller varighed bladfugt) fra st. 37, og der udløses tidligst sprøjtning i st. 39.

Få steder har der været en risikoperiode (nedbør eller varighed bladfugt) i perioden 10.-13. maj. Her anbefales bekæmpelse i sorter med 3 i modtagelighed (Chevignon, Graham, KWS Lili, LG Skyscraper). Står disse marker kun i st. 32-33 anbefales bekæmpelse med Orius Max, Folicur Xpert, Prosaro eller Proline Xpert.

I marker med sorter med 2 i modtagelighed for Septoria, hvor der har været en risikoperiode (nedbør eller varighed bladfugt), anbefales bekæmpelse også, men hvis markerne indenfor en uge er i st. 37-39 trækkes bekæmpelse til dette tidspunkt, og der anvendes Balaya. Det er godt at bekæmpe i vækststadiet 39 (fanebladet fuldt udviklet på hovedskuddene), men ved høj risiko for smitte kan der behandles 5-6 dage før (vækststadiet 37-39).

Der anbefales 0,4-0,6 l Balaya ved fanebladssprøjtningen afhængig af sort og nedbørmængder.

Oversigt 1. To modeller for Septoria til beslutningsstøtte:

Modtagelighed Septoria (0-3)	Sorter	Nedbør (over 1 mm)*	Timer i træk med bladfugt**

Modtagelighed Septoria (0-3)	Sorter	Nedbør (over 1 mm)*	Timer i træk med bladfugt**
1	Pondus, Allround Mix, Power Mix	5 dage fra st. 37	20 fra st. 37
2	Informer, Heerup, Rembrandt, KWS Extase, Kvium, Momentum, RGT Saki, KWS Colosseum, Wheat Mix 221	4 dage fra st. 32	20 fra st. 32
3	Chevignon, Graham, KWS Lili, LG Skyscraper	4 dage fra st. 32	20 fra st. 32

* 1 st. 45-59 udløses også bekæmpelse ved over 10 procent planter med angreb på 3. øverste fuldt udviklede blad.

** Time med bladfugt:RH over 85 pct. eller over 0,2 mm nedbør.

Det gennemsnitlige vækststadiet er 35 (fanebladet tæt på at være synligt), mens enkelte af de længst udviklede marker er i vækststadiet 39 (fanebladet fuldt udviklet).

Her ses udviklingen i vækststadier i vinterhvede i registreringsnettet de senere år:

Uge-nr.	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
17			30	30	30	30	30	31	31	31	30
18	30	25	31	31	30	31	30	32	32	31	31
19	31	28	32	32	31	32	31	33	32	32	32
20	33	30	35	33	34	34	32	35	35	34	35
21	35	33	37	35	38	38	40	39	38	37	
22	44	37	46	38	48	47	53	46	43	41	
23	50	45	55	41	62	58	66	55	55	53	
24	58	55	65	51	68	64	71	65	61	62	
25	63	62	70	58	71	69	75	70	68	69	

Foto 1. Undersøgelse af vækststadiet i mark med Pondus. De 2 fotos til højre er samme strå. Hvis det er fanebladet, som er synligt på fotoet i midten, så er hveden i vækststadiet 37. En nærmere undersøgelse viste dog, at der var et lille faneblad skjult længere nede (foto til højre), så hveden her er i vækststadiet 33. Fotograferet 16. maj 2022 af Irene Skovby Rasmussen, VKST.

Rug

5. registrering er foretaget. Der er ikke registreret brunrust. Fra praksis er der dog i enkelte tilfælde meldt om brunrust. Brunrust fremmes af varmt vejr (15-22°C er optimum) og bladfugt (kolde nætter med dug). Ved optimale forhold er inkubationstiden (tiden fra smitte til symptomer ses) ned til 5-6 dage.

Meldug er kun fundet med svage angreb (5 procent angrebne planter) i en enkelt mark.

Skoldplet findes med svage angreb på de nedre blade i mange marker. Evt. bekæmpelse af skoldplet er kun aktuel efter nedbør, og hvis angreb breder sig opad planten, men bekæmpelse anbefales kun til under skridning (vækststadiet 55) og er ikke aktuel i de fleste marker.

Brunrust bekæmpes ved over 10 procent angrebne planter til vækststadiet 69 (afsluttet blomstring). Til bekæmpelse kan f.eks. anvendes 0,3-0,35 l Prosaro EC 250. Vær ved brug af midler med nye etiketter og navne opmærksom på de nye triazolregler.

Det gennemsnitlige vækststadiet er vækststadiet 53 (under skridning).

Triticale

5. registrering er foretaget. Der er kun foretaget registreringer i 11 marker i to sorter. Der er udløst bekæmpelse af gulrust i 5 ubehandlede marker med Cappricia (1-25 procent angrebne planter) og 1 ubehandlet mark med Trias (1 procent angrebne planter). Gulrust bekæmpes i begge sorter ved 1 procent angrebne planter.

Der er fundet mest meldug i Cappricia, men der er ikke udløst meldugbekæmpelse i de 11 marker. Fra praksis er meldt om nogle tilfælde af meget meldug i Cappricia. Meldug anbefales i modtagelige sorter bekæmpet i vækststadiet 41-60 ved over 50 procent angrebne planter og herefter ved over 75 procent angrebne planter til vækststadiet 65 (blomstring).

Til bekæmpelse kan f.eks. anvendes 0,3 l Orius Max eller 0,25 l Folicur Xpert. Vær ved brug af midler med nye etiketter og navne opmærksom på de nye triazolregler.

Det gennemsnitlige vækststadiet er 43 (fanebladets bladskede svulmer).

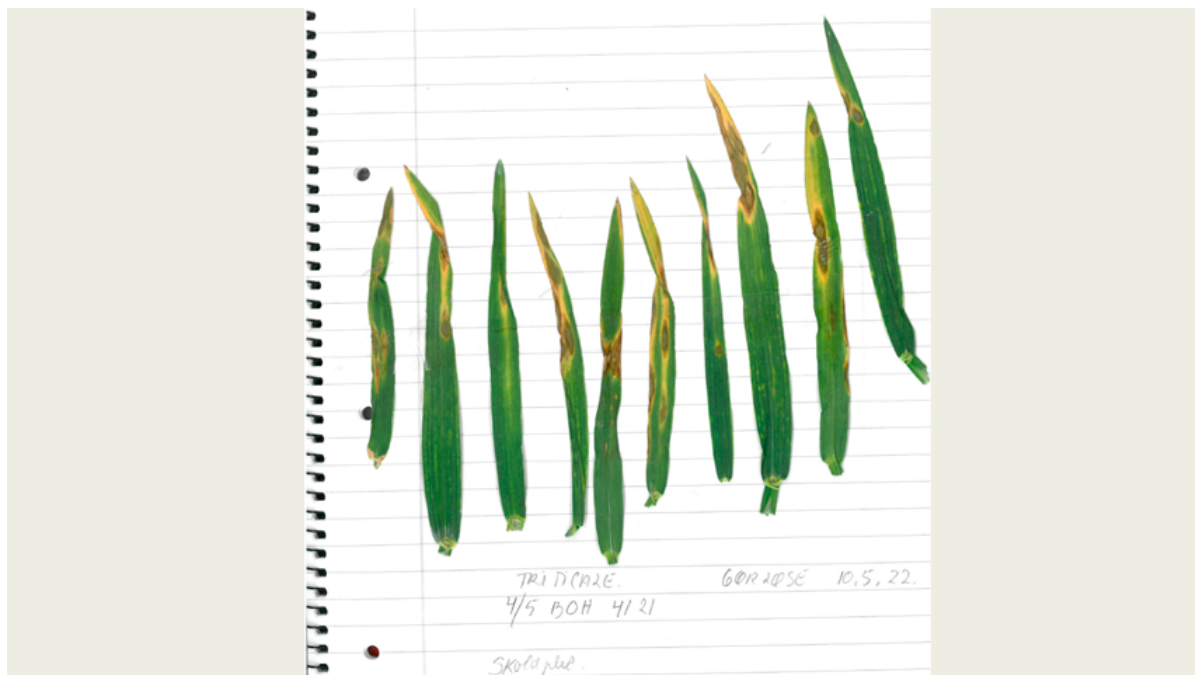

Foto 2. Skoldplet i tritcale i nummersort i obs parceller. Blade er udtaget og fotograferet 10. maj 2022 af Susanne Sindberg, Tystofte. Triticale er som bekendt en krydsning mellem rug og hvede og kan derfor også angribes af skoldplet, men betydende angreb i triticale er meget sjældne.

Hvedegalmyg

Feromonfælderne sættes op i denne uge, og der vil løbende fra denne uge komme indberetninger.

2. registrering af svampesygdomme i vårbyg og havre

Vårbyg

2. registrering er foretaget. Der er pt. ikke fundet angreb af svampesygdomme i markerne, dog er der fundet 2 procent planter med skoldplet i en enkelt mark. Behovet for at bekæmpe skoldplet fastlægges ved at tælle dage med nedbør fra vækststadie 31 (1 knæ udviklet), ligesom der skal være mindst 10 procent angrebne planter. 5 dage med nedbør udløser behandling i modtagelige sorter. I marker med forfrugt byg og samtidig reduceret jordbearbejdning er tærsklen lavere.

Det gennemsnitlige vækststadie er stadie 28 (tæt på begyndende strækning), mens de længst udviklede marker er i vækststadie 31 (1 knæ udviklet).

Foto 3. Angreb af smældere i vårbyg fotograferet 8. maj 2022. Svage angreb ses hvert år i mange vårbygmarker. Smældere adskiller sig fra andre skadedyr ved, at larverne udvikler sig over 4 år og derfor kan angribe i flere vækstsæsoner, før de forpupper sig, og skaden ophører. Alle afgrøder kan angribes. Smældere foretrækker marker med fugtig jord og en tæt plantebestand til æglægning og især kløvergræs og tæt græs foretrækkes. Jo flere år med disse afgrøder jo flere æg kan der lægges, og jo større risiko for angreb er der i den efterfølgende afgrøde. Der ses derfor ofte mest angreb efter flere års græsdyrkning og mest angreb 2. og 3. år efter omplojning af græs. Det kan være svært at finde larverne i jorden. Der er ingen muligheder for kemisk bekæmpelse.

Havre

2. registrering er foretaget. Der er kun foretaget få registreringer, og der er ikke fundet angreb af svampesygdomme. Det gennemsnitlige vækststadium er stadium 27 (tæt på begyndende strækning).

Foto 4. Udsædsbåren smitte af havrebladplet i havre fotograferet 8. maj 2022. Havre er normalt ubejdet.

5. registrering af svampesygdomme i alm. rajgræs

Der er fundet angreb af kronrust i ca. 40 procent af observationerne, men hovedsagelig svage angreb. Det højeste angreb er 5 hhv. 3 procent dækning i Greenway hhv. Esquire. Meldug er fundet i ca. 35 procent af markerne og overvejende med svage angreb og med op til 1 procent

De vigtige behandlinger mod svampe i rajgræs er omkring vækststadiet 45-51 og 69. Kun ved kraftigere angreb anbefales en tidligere behandling.

Det gennemsnitlige vækststadium er 38, mens de længst udviklede marker er i vækststadium 45.

Til bekæmpelse omkring vækststadium 45-51 kan anvendes f.eks. 0,2-0,25 l Entargo blandet med 0,3-0,4 l Orius Max eller blandet med 0,25-0,3 l Folicur Xpert. Der kan også anvendes 0,25-0,3 l Comet Pro blandet med 0,25-0,3 l Orius Max eller blandet med 0,2-0,25 l Folicur Xpert. Bemærk at Orius Max senest må anvendes under skridning (vækststadium 55). 0,5-0,6 l Balaya kan også anvendes, og midlet må senest anvendes 31. maj.

Foto 5. Ascochyta-bladplet i rødsvingel fotograferet 6. maj 2022 på Fyn af af Henrik Skovgaard Larsen, Barenbrug.

4. registrering af skadedyr i roer

NBR og Nordic Sugar følger forekomsten af skadedyr i sukeroer til sidst i juni, og resultaterne kan også følges på registreringsnettet. Data opdateres hver torsdag.

Der findes stadig trips i markerne, men langt de fleste steder er roerne nu så store, at bekæmpelse ikke er nødvendig. I de omsåede roer er der ikke set skade af trips, som udløser bekæmpelse.

[Se registreringer i Registreringsnettet](#)

[Følg udviklingen af skadegørere i registreringsnettet 2022](#)

[Se alle ugekommentarer til udviklingen af skadedyr](#)

Emneord

Havre

Rajgræsser

Registreringsnet/varsling

+7

Vil du vide mere?

Ghita Cordsen Nielsen

Landskonsulent, Planteværn

SEGES

gcn@seges.dk
+45 2028 2695

Støttet af

Promilleafgiftsfonden for landbrug

SEGES Innovation P/S Tlf. 8740 5000
Agro Food Park 15 Fax. 8740 5010
8200 Aarhus N Email info@seges.dk

